

Úkol

1. Vyberte z nabídky slova a slovní spojení a doplňte je do textu ve správném tvaru.

Pražské noviny, filozofie, sekretář, pohádka, Miletín, archivář, právo, František Palacký, archiv, píseň

Karel Jaromír Erben

(..... -)

Osobní život

Narodil se v Podkrkonoší v v řemeslnické a písmácké rodině. Vystudoval a V době studií se seznámil s, s nímž pak po celý život spolupracoval. Jako Českého muzea sbíral po venkovských studijní materiál – látku k historii českých rodů a lidové a Redigoval (1848–1849). V roce 1851 se stal města Prahy.

2. Doplňte do textu chybějící informace.

Literární dílo

- nedokončený soubor českých pohádek
(*Zlatovláska, Tři zlaté vlasy Děda Vševěda; Dlouhý, Široký a Bystrozraký; Pták Ohnivák a Liška Ryška* aj.)

Kytice (.....)

- celý název:
- básnická sbírka (celkem básní):
.....,
.....,

.....,

- sbírka měla posilovat víru v lepší budoucnost národa
- úvodní básně je (matka jako symbol vlasti), závěrečnou básně je (vyjádření víry v lepší osud národa)
- jednotlivé básně vycházely nejprve (první báseň vyšla v roce)
- kniha vznikala téměř let
- Erben věřil, že se v lidové slovesnosti dochovaly dávné představy o světě a o mravních zásadách lidské společnosti
- Erben neusiloval o vyjádření současného života, jeho hrdinové jsou umístěni v neurčitěm čase a pro jejich příběhy není rozhodující společenské prostředí
- konflikt vyplývá z povahových vlastností lidí, z konfliktu s bytostmi a silami
 tento konflikt je vyprovokován hrdinovým činem, který je v rozporu s tím, co je člověku vlastní, nebo co je pro něj obvyklé nebo přirozené
- otázka lidských činů se soustřeďuje na problém viny (vina je vždycky v člověku, nikdy ve společnosti) → proto se jeho hrdinové nebouří proti společnosti, trest je samozřejmý
- člověk je v Erbenově pojetí vlastně bezmocný – tragické situace se opakují a není v lidských silách jim zabránit (nad vším vládne OSUD)

3. Přiřaďte názvy balad ke shrnutí jejich tématu.

Polednice, Zlatý kolovrat, Poklad, Vodník, Svatební košile

	matka pro bohatství zapomene na dítě
	dcera nedbá matčina zákazu a jde k rybníku
	povinnost k životu je důležitější než touha po mrtvém milenci
	cesta za slávou nemůže vést přes zničení druhé osoby
	matka se nesmí zříkat dítěte ani ve chvíli rozčilení

(Zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/Karel_Jaromír_Erben; PROKOP, V.: Literatura 19. a počátku 20. století, Třebíč: 2008, s. 13–14; POLÁŠKOVÁ, T.: *Literatura: přehled středoškolského učiva*, Třebíč: 2015, s. 80-81.)

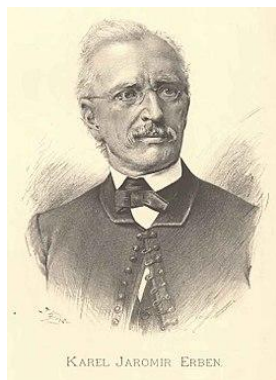
Řešení

1. Vyberte z nabídky slova a slovní spojení a doplňte je do textu ve správném tvaru.

Pražské noviny, filozofie, sekretář, pohádka, Miletín, archivář, právo, František Palacký, archiv, píseň

Karel Jaromír Erben

(..... -)

Osobní život

Narodil se v Podkrkonoší v **MILETÍNĚ** v řemeslnické a písmácké rodině. Vystudoval **FILOZOFII** a **PRÁVO**. V době studií se seznámil s **FRANTIŠKEM PALACKÝM**, s nímž pak po celý život spolupracoval. Jako **SEKRETÁŘ** Českého muzea sbíral po venkovských **ARCHIVECH** studijní materiál – látku k historii českých rodů a lidové **PÍSNĚ** a **POHÁDKY**. Redigoval **PRAŽSKÉ NOVINY** (1848–1849). V roce 1851 se stal **ARCHIVÁŘEM** města Prahy.

2. Doplňte do textu chybějící informace.

Literární dílo

- nedokončený soubor českých pohádek
(*Zlatovláška, Tři zlaté vlasy Děda Vševěda; Dlouhý, Široký a Bystrozraký; Pták Ohnivák a Liška Ryška* aj.)

Kytice (1853)

- celý název: **KYTICE Z POVĚSTÍ NÁRODNÍCH**
- básnická sbírka (celkem 13 básní):

KYTICE, POKLAD, SVATEBNÍ KOŠILE, POLEDNICE, ZLATÝ KOLOVRAT, ŠTĚDRÝ DEN, HOLOUBEK, ZÁHOŘOVO LOŽE, VODNÍK, VRBA, LILIE, DCEŘINA KLETBA, VĚŠTKYNĚ

- sbírka měla posilovat víru v lepší budoucnost národa
- úvodní básně je **KYTICE** (matka jako symbol vlasti), závěrečnou básní je **VĚŠTKYNĚ** (vyjádření víry v lepší osud národa)
- jednotlivé básně vycházely nejprve **ČASOPISECKY** (první báseň vyšla v roce **1838**)
- kniha vznikala téměř **15** let
- Erben věřil, že se v lidové slovesnosti dochovaly dávné představy o světě a o mravních zásadách lidské společnosti
- Erben neusiloval o vyjádření současného života, jeho hrdinové jsou umístěni v neurčitěm čase a pro jejich příběhy není rozhodující společenské prostředí
- konflikt vyplývá z povahových vlastností lidí, z konfliktu s **NADPŘÍROZENÝMI** bytostmi a silami tento konflikt je vyprovokován hrdinovým činem, který je v rozporu s tím, co je člověku vlastní, nebo co je pro něj obvyklé nebo přirozené
- otázka lidských činů se soustřeďuje na problém viny (vina je vždycky v člověku, nikdy ve společnosti) → proto se jeho hrdinové nebouří proti společnosti, trest je samozřejmý
- člověk je v Erbenově pojetí vlastně bezmocný – tragické situace se opakují a není v lidských silách jim zabránit (nad vším vládne OSUD)

3. Přiřaďte názvy balad ke shrnutí jejich tématu.

Polednice, Zlatý kolovrat, Poklad, Vodník, Svatební košile

POKLAD	matka pro bohatství zapomene na dítě
VODNÍK	dcera nedbá matčina zákazu a jde k rybníku
SVATEBNÍ KOŠILE	povinnost k životu je důležitější než touha po mrtvém milenci
ZLATÝ KOLOVRAT	cesta za slávou nemůže vést přes zničení druhé osoby
POLEDNICE	matka se nesmí zříkat dítěte ani ve chvíli rozčilení